

„ВОТ ЭТО ДЛЯ МУЖЧИН—РЮКЗАК И ЛЕДОРУБ“

Свято Нового року для студентів має свої особливі примітки. Це — спочатку сесія, а за нею довгождані канікули. Наші матеріали про напружені дні екзаменаційної сесії ще попередять свій вільний час юнаки і дівчата нашого інституту, що згуртувалися в альпінському клубі «Моноліт». Перед вами сторінка спогадів про їх зустрічі з горами.

Чому люди йдуть в гори? Можливо, відповідь у тому, що це — частина споконвічних пошуків людини, певний надлишок тієї життєвої

енергії, що спонукає людину із віку в вік досягати більш високого піку людських устремлінь. Навіть коли Еверест стане звичайним явищем, завжди знайдуться більш високі Еверести, навіть коли наша Земля залишиться без тайн, завжди знайдуться більш високі вершини для сходжень і інші світи для досліджень (Д. Неру).

Отже, перед вами розповіді про життя альпіністів, можливо вони нашоствхнуть в вас до роздумів, як провести свої канікули, а можливо ви пожаєте стати членом клубу «Моноліт».

Так починається одна із пісень Ю. Візбора, пісня альпініста про альпінізм. Є у нього й ще одна пісня — «Цейскій альп». Збираючись разом, ми згадуємо її найчастіше. Це пісня про альпінізм «Цей».

В серпні в цьому таборі ми проводили підготовку та виконували залікові сходження на знак «Альпініст» СРСР — першу, початкову ступінь в альпінізмі.

В ці двадцять днів, проведених в горах, умістилося багато подій та емоцій, починаючи з великої радості, захвату, що охолило тебе на вершині, і закінчуючи думкою «Навіщо я сюди лізу?». Були і мокрі намітки, і неправдоподібно блакитне небо, вітер, дощ, хло-

дод на шляху до вершини і незвичайний блиск зорь під час ночівлі. Було багато веселощів, жартів, наприклад, коли нас посвячували в альпіністи. Тоді нас до пилки змочили (бо п'ять годин йшли під дощем) обливали водою та фарбували зеленію. Було й надзвичайне загострення почуттів, коли людина, вбрана в себе навколишню красу, в міру своїх сил та здібностей повертає її людям у якійсь формі. Не випадково, отже, що один з нас написав пісню, хоч раніше ніколи й не думав, що здатний на це.

Але найголовніше, що визначає всю психологію альпінізму, — відношення з людьми.

У нас в таборі було 60

чоловік, і кожний готовий був тобі допомогти, і ти завжди готовий прийти на допомогу. Це, напевне, найпрекрасніше в альпінізмі, що варте усіх інших радості і радощів.

Можна було розповісти про багато випадків, які сталися з нами в альпінському таборі, веселих й не дуже веселих, але краще один раз побачити, ніж сто разів почути. Як сказав В. С. Вишеский «Лучше гор могут быть только горы, на которых еще не бывал...». Тому приходьте до нас в альпклуб інституту «Моноліт» (вікторок, четвер, 19-00, в спорткомплексі).

Д. КУЗНЕЦОВ,
студент 21 групи БМО,
Д. МАЛИНОВСКИЙ,
студент 22-ї групи САПР.

КРАЩЕ ГІР МОЖУТЬ БУТЬ ЛИШЕ ГОРИ

В серпні десять юних альпіністів під керівництвом Ж. І. Романовської із альпклубу нашого інституту здійснили сходження на вершини Бангуриани (3835 м) в хребті Гвалда, що навісає над селіщем Местія в Сванетії. З вершиною пов'язане ім'я знаменитого альпініста, «тигра скель» із Сванетії Михайла Хергіані, який підкорив її в 14 років. Із північних схилів хребта Гвалда висаюють льодовики, які названо на його честь. Це льодовик «Хергіані» та «Молодість Хергіані».

Местія, куди ми приїхали суворією Інгурською трасою рейсовим автобусом, одразу ж нагадала нам про Хергіані. Прямо на автостанції відбулася зустріч з одним із тих, хто створив музей Хергіані, автором книги «Восходитель» Юрієм Бурлаковим, який разом з Євгеном Борисовичем Геппрейтором за допомогою

сванів створили чудовий меморіал.

Гостинні свани розмістили нас на нижній турбазі «Ужба». І ми, не гаючи часу, пішли до Будинку-музею Хергіані. На гребні серед п'яти башт — фамільна башта Хергіані. Будинок двоповерховий, ґрунтовно відреставрований. Нижній поверх його відтворює традиційне сімейне вогнище. Здається, що ось лише хазяї його покинули. На другому поверсі розміщено експозицію, що розповідає про спортивні досягнення Михайла Хергіані, історію розвитку альпінізму в Сванетії та в країні. Численні фотографії маршрутів чемпіона країни з скелелазіння, суворих Перемог і Донгуз-Оруна, вершин Альп. Хергіані був повпердом радянського альпінізму в Європі. Недаром його маршрути в Альпах названо «російськими». В башті відтворює трагедію на стіні Су-Альто,

перевалом камінем вірвова, звукове оформлення — «Гімн сонцю», камінепад, пла...

Повертаємося на турбазу. Завтра вихід на сходження. З нами разом йдуть три студента із тбіліського політехнічного інституту і молоді із збірної Сванетії по альпінізму...

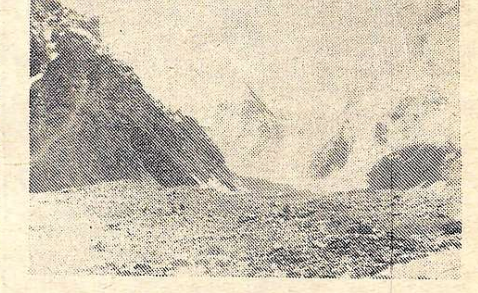
По трав'янистому схилу набираємо висоту, ось відкрилася дорога Ужба, трохи направо — Чатин, пік Кавказ, сніжний Бжедех. Десь за боковим хребтом заховалася біла піраміда Тетнульда.

Сутені. Ставимо намітки біля кордону сіугу. В горах швидко темніє, але наша вершина ще освітана сонцем. Спалахнули перші зірки, і ось вже мерехтіння зоряного кришчева, яке побачити лише в горах, окутало нас.

Вранці наш вихід, що до сходу сонця. Холодачувано. Під час руху зіпріваємося. По кулуару виходимо на

південно-східний гребінь вершини, звідси ще година роботи. Вей ідуть добре, рівно — скажуться зимові тренування. І ось довгождана мить — ми на вершині. Навкруги синє-синє небо. Ніжні-рожевими спалахнули сніжні шапки п'ятитисячників — Дихтау, Каштангау, Шхарі, близького Тетнульда. Далеко на півночному заході сніжною кошачкою здається Ельбрус. І наче рукою подати до бастіонів дворогої Ужи, яку я бачив з іншого боку, з перевалу Квіш два роки тому.

На Бангури'ян ведуть чотири маршрути, три з півдня і один — з півночі з перевалу Юрмиш. Наш маршрут найпримродніший, але й тут під час спуску треба бути дуже акуратним. Підходимо до табору, швидко збираємо намітки і ідемо вниз. Година через півтори на турбазі поздоровляємо один одного із сходженням.

Заслужений відпочинок. Вранці машина підвозить нас на аеродром. Трудівниця «Аннушка», як тут називають літак, вмістила всіх нас з рюкзаками та, не гаючи хвилини, задротігла над Местією. Вузьким коридором ушеліни Інгурі, серед гірських вершин та зарослих лісом стін міжгір'я літак довів нас майже до Хаїш, там перевалив через лівий по ходу хребет та пірнув в хмарність. Вилетів-

ши із хмар, відважно сів в аеропорту Кутаїсі, назустріч такому ж повітряному молодцю. Звіти був польот до Тбілісі, потім в Крим — повернення «з сугу гор до в потоки машин». Але в серцях наших залишилися гори, ми говоримо їм «до побачення», до нової зустрічі».

Костянтин РОЗОВ,
школяр, член клубу «Моноліт».

НАС ЧЕКАЮТЬ НОВІ ВЕРШИНИ

Все, що відбувається вперше, завжди більше запам'ятовується. І цей наш вихід у гори залишив незабутні враження на все життя. В горах доводилося бувати і раніше, але лише на екскурсії. А тут — учасники альпіністського табору «Шхельда».

Цей табір розташований в ущелині Ади-Су (Кавказ). Ми приїхали до нього серед ночі. А в темряві все здається особливо загадковим. Якразі зорі, поруч шумить гірська річка, темні силуети гір. На ранок ми побачили, що ущелина дуже гарна, сонце поступово освітлює її, і в різний час

гори виглядають інакше.

Перші дні в таборі — це знайомство з новими цікавими людьми. В нашому відділенні була молодь з різних куточків країни: БАМу, Мінську, Дніпропетровська, Ростова.

В перший тиждень були заняття на скелях, по страхуванню, переправа через гірські річки, техніка пересування в горах і ін. Льодові заняття проходили на льодовику Кашкатау. Три дні ми жили в кам'яній гостинній, де влаштували бівак. Кам'яна гостиння виявляла собою нагромадження великих каменів. Місяця для намітків було розніч-

но, і жити там було дуже зручно. З одного боку — язык льодовика, навколо суцільна стіна гір. Картина навкруги постійно міняється. Туман тоненькою струмичкою диму невідомо звідки в'ється, а через кілька хвилин густа біла завіса повністю закриває гори. Льодовик буває дуже різний. Місяцями брудний, мокрий, течуть струмки на заломках. В іншому місці він захоплює своєю голубизною.

Спочатку ми не дуже довіряли альпіністським «кішкам», все-таки лід. Але поступово кроки ставали вивченішими і заняття приносили нам величезне задоволення. Винили ходити на спусках, підйомах, організувати страхувку на льоду, працювати з льододорубами та льодобурамі.

Але найцікавіше було ще поперед: п'ятиденний перехід з двома перевалами та сходження на гору Донгуз-Орунбаші. Тут ми повинні були на практиці застосувати всі свої знання і вміння.

Природа також вирішила перевірити нас на витривалість. Весь час була мряка, але йти було неважко, тому що темп розраховували на найслабших. Навколо було дуже красиво і втомі ніхто не помічав. Внизу дзюрчала річка Азу. Справа скалистий гребінь нагадував крипосну стіну середньовіччя і не вірилося, що все це могла створити природа.

Чим вище ми піднімалися, тим ставало холодніше. Дощ перейшов у сніг. Важко було повірити, що був серпень, що десь люди відпочивають, загоряють на сонці, купаються...

Перевал Чипер-Азу весь засипаний снігом і настрій трохи упав, але як ми зраділи, коли біля пам'ятника захисникам Кавказу побачили меморіальну дошку, яку встановили альпіністи нашого інституту.

Ночувати довелося на снігу. Ми дуже змочили, змерзли, тому що сніг все ще не переставав падати. Але гарячий обід, приготування нашими хлопцями та дівчатами, підняв настрій.

Попереду це був важкий шлях крізь сніг та заметіль до перевалу Безім'яного. Сніг падав настільки сильний, що окрім чорних черевиків товариша, який йшов поперед, нічого не було видно. Здавалося, що все це відбувалося не з тобою, а ніби в кіно про далеку Північ.

Коли ми підходили до наступної ночівлі, то вже світило сонце, снігу не було, навколо зеленіли схили пагорбів. Внизу, біля підніжжя гори Донгуз-Орун-Чегеткарабаші виділялося голубе озеро, а поперед гордо здіймалася наша вершина, яку треба було ще підкорити. Але перед сходженням у нас був день відпочинку, що пройшов до-

дово. Ми загоряли, спускалися по канатній дорозі до Четугу, відпочивали в кафе «Ай».

Ввечері було велике вогнище, заради якого наші інструктори-стажисти через всі перевали несли на собі дрова. Пісні біля вогнища, високе зорне небо, розповіді бувалих альпіністів — і вже всі труднощі забуто.

На сходження ми пішли рано-вранці. Було ще темно, світли зорі, але вже починали з'являтися вершини гір. Ми піднімалися все вище, вставало сонце. Картина ця була чудова: з висоти побачили схід сонця. Треба було йти швидше, поки земля ще не нагрілася і не почало падати каміння, що примерзало за ніч. Ось і останній привал. Інструктори налагодили страхувку, і по одному ми проходили останні метри до вершини. Погода була прекрасною. І ось з висоти 3769 м перед нами розкинулася чудова

картина: величю і гордо здіймалася білосніжний двоголовий Ельбрус. Внизу можна було помітити чорні фігурки людей, що піднімаються до притулку 11. Ми пізнавали знайомі вже вершини, побачили нашу Шхельду. Можна було ще доволу милуватися цією картиною, але ми musiли поспішати в табір.

В таборі відбулося наше посвячення в альпіністи. Ми виконали всі норми, і нам вручили посвячення і знак «Альпініст СРСР».

Настав час розставатися. І було дуже жаль, що ці 20 днів так швидко пролетіли. Але ми впевнені, що будуть ще нові вершини, нові друзі.

О. ТРУБИЦІНА,
І. ГРИБЮК,
В. ЛОГВИНОВ,
В. ІВАШЕНКО,
студенти будівельного факультету.

Редактор О. ПРИМАК.

«За строительные кадры», орган парткома, профкома, комитета комсомола, ректората Киевского ордена Трудового Красного Знамени инженерно-строительного института Кімната 346. Тел. 272-95-35. Київська міська друк. № 2. Зам. 2930.

Тираж 1000.

Тираж 1000.